

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г.С.СКОВОРОДИ

НАУКОВО-ДОСЛІДНА ПРАКТИКА
МАГІСТРАНТІВ: ПРОГРАМА
ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність 051 – «Економіка»

Затверджено редакційно-видавничою
радою Харківського національного
педагогічного університету
імені Г.С.Сковороди
протокол №   від

Харків
2018

УДК 378.147.091.33-027.22:33](072)
ББК 74.580.252.4р30
НЗ4

Рецензенти:

Белікова Н.В. – доктор економічних наук, доцент, вчений секретар Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку НАН України

Радченко Л.П. – кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри економічної теорії Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди;

НЗ4 Науково-дослідна практика магістрантів: програма та методичні рекомендації. Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальність 051 «Економіка» / Укл. Сідельнікова І.В., Гуцан Т.Г. – Х. : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2018. – 32 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
Протокол № 2 від 15.03.2018р.

Видано за рахунок укладачів

© Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2018.

© Сідельнікова І.В., Гуцан Т.Г., 2018.

Зміст

Вступ	4
1. Мета, завдання і зміст науково-дослідної практики	5
2. Організація і керівництво практикою.....	8
3. Методичні рекомендації щодо виконання програми практики	10
4. Критерії оцінювання успішності студентів за наслідками практики	11
5. Інформаційні джерела з питань практики та ресурси мережі Інтернет...	13
Додатки	15

Вступ

Науково-дослідна практика магістрів є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття освітнього рівня магістра з економічної теорії та має на меті набуття студентом професійних навичок та вмінь здійснення самостійної наукової-дослідної роботи.

Магістр повинен мати фундаментальні наукові знання, володіти методологією наукової творчості, сучасними інформаційними технологіями, методами отримання, обробки, зберігання і використання наукової інформації, бути спроможним до творчої науково-дослідної й науково-педагогічної діяльності. Все це і визначає місце науково-дослідної практики в підготовці магістра.

Головний зміст науково-дослідної практики полягає у залученні студентів-магістрантів до самостійної дослідницької роботи, ознайомленні з методикою проведення науково-дослідної роботи в академічних та спеціалізованих інститутах, питаннями реалізації теоретичних та наукових розробок у сфері професійної діяльності.

Науково-дослідна практика проводиться згідно з навчальним планом підготовки магістрів з економічної теорії.

Проходження студентами науково-дослідної практики спрямоване на поглиблення навичок самостійної наукової роботи, розширення наукового світогляду студентів, дослідження проблем практики та формування вмінь пов'язувати їх з обраним теоретичним напрямком дослідження. Науково-дослідна практика повинна відповідати напряму наукових досліджень студента магістратури. Під час такої практики надається можливість використати нові методи та отримати необхідні результати досліджень, що їх проводить студент при виконанні індивідуального науково-дослідного завдання.

У даних методичних рекомендаціях розглядаються загальні питання змісту, організації, проведення й підведення підсумків науково-дослідної практики магістрів.

1. Мета, завдання і зміст науково-дослідної практики

Мета практики – систематизувати, поглибити та закріпити теоретичні знання студентів, що отримані при вивченні дисциплін фахової підготовки магістрів з економічної теорії; інтегрувати теоретичні знання й практичні вміння і навички; набути досвіду самостійної науково-дослідної роботи та опрацювання методики її проведення, розвинути вміння вирішувати конкретні завдання науково-дослідницького характеру; узагальнити матеріал індивідуального наукового дослідження.

Завдання практики:

- ознайомлення з актуальними напрямками розвитку економічної науки;
- вивчення процесів організації і управління науковими дослідженнями в спеціалізованих науково-дослідних установах;
- ознайомлення із формами звітності та впровадження результатів наукових досліджень, у тому числі вивчення питань ефективності впровадження результатів дослідження в практику;
- аналіз джерел інформації та їх використання в науково-дослідній роботі;
- розвиток умінь і навичок використання сучасних методів наукового дослідження фундаментальних та прикладних економічних проблем;
- набуття умінь систематизації, узагальнення та представлення результатів наукових досліджень, обґрунтування практичних рекомендацій, формулювання загальних висновків за темами індивідуальних наукових досліджень;
- оволодіння методикою обробки та аналізу статистичних даних, підготовки рецензій, відзивів на наукові праці, анотацій;
- розвиток умінь і навичок підготовки й оформлення наукових публікацій до видання;
- закріплення навичок презентації отриманих результатів та апробації основних теоретичних та практичних рекомендацій індивідуального наукового дослідження.

У результаті проходження практики студент повинен **знати:**

- сучасні напрями наукових досліджень у економічній науці;
- специфіку організації діяльності науково-дослідних установ, їхню структуру, наукову проблематику та результати наукової роботи установ й провідних спеціалістів;
- методи ведення наукових досліджень;
- стан розробки питань обраної наукової проблеми у сучасній вітчизняній та іноземній літературі;

вміти:

- аналізувати джерела наукової інформації;
- формувати бібліографію, працювати із фондами наукових бібліотек та інших установ;
- готувати доповіді й тези доповідей за обраною науковою проблемою та подавати їх до видання;

- складати рецензії, відзиви, анотації;
- збирати та обробляти фактичний, статистичний, фактологічний матеріал щодо стану об'єкту наукового дослідження;
- формулювати наукові висновки й обґрунтовувати конкретні пропозиції за об'єктами дослідження;
- презентувати отримані наукові результати та здійснювати апробацію основних теоретичних і практичних рекомендацій індивідуального наукового дослідження.

Науково-дослідна практика магістрантів складається з трьох модулів, кожен з яких має таке змістовне наповнення.

Модуль 1. Організаційно-інформаційна робота

Змістовий модуль 1. Організаційна робота

Участь студентів у настановній конференції.

Зустріч магістрантів з керівником практики від факультету та кафедри, ознайомлення з програмою і завданнями практики.

Ознайомлення з угодами про бази практики, розподіл практикантів та отримання ними направлення на певну базу практики. Надання магістрантам пакету необхідної документації та методичного забезпечення проходження виробничої практики.

Отримання і конкретизація з керівником практики від кафедри індивідуального завдання відповідно до теми наукового дослідження.

Складання індивідуального плану проходження практики. Узгодження індивідуального плану-графіку проходження науково-дослідної практики магістрантом з керівником від кафедри. Відвідання практикантом необхідних консультацій з питань науково-дослідної практики, які проводить керівник від кафедри.

Участь у засіданні кафедри економічної теорії, методичних та методологічних семінарах, що провидить кафедра, у роботі вченої ради економічного факультету.

Участь магістрантів у підсумковій конференції з питань наслідків науково-дослідної практики.

Змістовний модуль 2. Інформаційна робота

Прибуття та представлення направлення практиканта на базу практики. Проходження інструктажу з питань охорони праці.

Знайомство з історією, керівництвом, структурою та підрозділами бази практики. Складання характеристики бази практики. Ознайомлення з основними напрямками наукових досліджень і результатами роботи науково-дослідної установи та її провідних спеціалістів.

Узгодження календарного графіку науково-дослідної практики з керівником від бази практики. Знайомство з робочим місцем та функціональними обов'язками фахівця, які повинен виконувати практикант.

Модуль 2. Науково-дослідна робота.

Змістовий модуль 3. Виконання програми науково-дослідної практики

Ознайомлення зі змістом публікацій у фахових виданнях за останні два роки за обраним напрямом досліджень. Вибір наукової статті для рецензування. Ознайомлення зі змістом авторефератів дисертацій, вибір автореферату для підготовки відзиву.

Опрацювання наукової літератури в наукових бібліотеках, аналіз статистичних даних за обраною темою індивідуального дослідження.

Збір, систематизація й узагальнення теоретичного, методичного й практичного матеріалу за темою індивідуального наукового дослідження. Обґрунтування актуальності наукового дослідження; визначення його методологічних основ, підготовка доповіді за темою наукового дослідження. Розроблення та обґрунтування конкретних практичних положень, що можуть бути використані в індивідуальному науковому дослідженні.

Виконання доручень співробітників науково-дослідної установи. Консультації з керівниками від бази практики за темою індивідуального наукового дослідження. Щоденна реєстрація діяльності у щоденнику практики;

Участь практикантів, за узгодженням з керівником від бази практики, у науково-методологічних та тематичних семінарах, круглих столах, тренінгах, конкурсах студентських бізнес-проектів, науково-практичних конференціях.

Відвідання відкритих (публічних) захистів магістерських та дисертаційних досліджень, що проводяться на базі науково-дослідної установи.

Змістовий модуль 4. Якісний та кількісний аналіз результатів наукових досліджень

Апробація (за потреби) розроблених практичних результатів за темою індивідуального дослідження.

Формування бібліографії та складання бібліографічного списку літератури до індивідуального наукового дослідження

Написання рецензії на наукову статтю.

Написання відзиву на автореферат відповідно до проблематики дослідження.

Підготовка анотації індивідуального наукового дослідження.

Підготовка тез на наукову конференцію.

Написання тексту доповіді (виступу) для участі у науково-практичній конференції за обраною проблематикою.

Модуль 3. Підсумково-звітна робота.

Змістовий модуль 5. Звітна робота

Оформлення звітної документації. Представлення звітної документації керівнику практики і отримання відгуку – характеристики, яку надає керівник від бази практики.

Своєчасне представлення звіту на кафедрі.

Підготовка виступу і презентації за наслідками науково-дослідної практики на підсумкову конференцію та узгодження їх із керівником практики від кафедри.

Змістовий модуль 6. Підсумкова робота

Захист звіту.

Отримання відгуку – характеристики з підсумковою оцінкою (іспит) за науково-дослідну практику, яку надає керівник практики від кафедри.

Участь студента – практиканта у підсумковій конференції.

2. Організація і керівництво практикою

Практика проводиться на базі кафедр закладів вищої освіти, науково-дослідних установ економічного профілю, наукових бібліотек, наукових та аналітичних підрозділів підприємств, установ, організацій, відомств, які проводять науково-дослідні роботи чи здійснюють розробки та мають наукові здобутки у сфері наукової проблематики студентів.

Під час проходження практики студенти знайомляться зі специфікою організації науково-дослідної діяльності в територіальних науково-дослідних установах НАН, міністерств, закладів вищої освіти, науковою тематикою та її науковими розробками, формами звітності та формами впровадження результатів наукових досліджень (звіти, збірники наукових праць тощо). Практиканти вивчають питання інформаційного забезпечення наукових досліджень, удосконалюють методику та техніку роботи зі спеціальною науковою літературою. Студенти отримують консультації провідних науковців за темами індивідуальних наукових досліджень магістрів.

Особлива увага приділяється формулюванню практикантами загальних висновків, обґрунтуванню практичних рекомендацій, складанню списку використаних джерел та анотації за темами індивідуальних наукових досліджень магістрів.

У ході практики магістр має можливість продемонструвати рівень своєї наукової кваліфікації, здійснити апробацію результатів науково-дослідної роботи. За темою індивідуального наукового дослідження практикант готує доповідь на науково-практичну конференцію (участь обов'язкова) та тези для виступу на науковій конференції за обраним напрямом (для публікації)

Навчально-методичне керівництво і виконання програми практики забезпечується кафедрою економічної теорії. Загальну організацію практики та контроль за її проведенням здійснює керівник практики від факультету. Для безпосереднього керівництва практикою кожного студента кафедра призначає наукового керівника з числа викладачів тільки з науковим ступенем доктора або кандидата наук, який, як правило, поєднує ці обов'язки з обов'язками наукового керівника індивідуального наукового дослідження.

Порядок та послідовність виконання робіт визначається керівником практики від факультету.

До студентів-практикантів та керівників практики висуваються наступні вимоги.

Студенти-практиканти повинні:

1) до початку практики:

- з'явитися на настановчу конференцію та одержати консультацію щодо оформлення всіх необхідних документів;

- з'ясувати терміни представлення на кафедрі необхідних документів;
  - отримати інструктаж керівників та програму практики;
- 2) під час проходження практики:
- своєчасно приступити до проходження практики;
  - скласти індивідуальний календарний графік роботи упродовж перших днів практики і затвердити у наукового керівника та керівника від бази практики;
  - у повному обсязі систематично виконувати конкретну роботу, передбачену програмою, згідно з індивідуальним календарним графіком, у відповідні календарні терміни;

- нести відповідальність за виконану роботу.

3) по завершенню практики:

- своєчасно представити на кафедрі звітну документацію керівникам для перевірки;
- підготуватися до захисту науково-дослідної практики;
- взяти участь в роботі підсумкової конференції та оприлюднити результати практики;
- скласти іспит.

Керівник практики від факультету повинен:

- встановити зв'язок з базами практики, розподілити студентів за місцями проходження практики;
- провести настановну конференцію перед початком практики та підсумкову конференцію за наслідками проведення практики;
- ознайомити студентів з вимогами до оформлення документації з практики, системою звітності та критеріями оцінки з практики, які регламентуються відповідною нормативною та методичною документацією з організації та проведення практики;
- перевірити звітну документацію, представлену студентами-практикантами;
- систематично контролювати хід роботи практикантів, їхню дисципліну;
- скласти звіт про підсумки практики.

Керівники практики від кафедри повинні:

- забезпечити своєчасність формування студентами індивідуальних планів проходження практики;
- розробити та надати студентам індивідуальні завдання та інші вказівки для проходження практики;
- контролювати своєчасність формування та виконання індивідуальних планів проходження практики студентами;
- консультувати студентів щодо виконання індивідуального завдання практики та оформлення документів з практики;
- здійснювати, у разі необхідності, разом з керівником практики від факультету, вибірковий контроль за проходженням практики студентами безпосередньо на базі практики;

- перевірити представлені матеріали та звіти, скласти відзив-характеристику на студента, в якій оцінити виконану практикантом роботу, ставлення до неї, якість набутих знань, умінь, навичок, у тому числі первинних навичок науково-дослідної роботи;
- звітувати на засіданні кафедри про підсумки практики.

3. Методичні рекомендації щодо виконання програми практики

З урахуванням умов баз практики, мети і завдань науково-дослідної практики кожний студент-практикант разом з науковим керівником повинен скласти індивідуальний календарний план роботи, в якому під час усієї практики потрібно робити відмітки про виконання запланованої роботи або причинах невиконання.

Під час практики студенти повинні виконувати конкретну роботу на робочих місцях, знайомитися з організацією та брати участь у науково-дослідній роботі, самостійно збирати та опрацьовувати потрібну інформацію за темою індивідуального наукового дослідження. З цією метою необхідно використовувати інформаційно-пошуковий апарат наукових бібліотек, Інтернет.

Фактично виконана робота фіксується кожного дня студентом-практикантом у щоденнику науково-дослідної практики. Матеріали щоденника використовуються для складання письмового звіту як основного документу практики, що свідчить про виконання студентом програми науково-дослідної практики. Зміст звіту повинен розкривати знання і уміння студента, набуті ним у вирішенні питань, визначених метою і завданням практики.

Рекомендується наступна послідовність викладення матеріалу в звіті:

1. Титульна сторінка звіту (зразок оформлення у *додатку А*).
2. Зміст звіту із зазначенням сторінок.
3. Індивідуальний календарний графік проходження практики (*додаток Б*).
4. Текстова частина звіту про проходження науково-дослідної практики (характеристика баз практики, опис виконання конкретних завдань та отриманих результатів практики).
5. Бібліографічний список використаної літератури (вимоги до оформлення – *додаток В*).
6. Рецензія на наукову статтю у фаховому виданні за науковою проблематикою практиканта (виданою за поточний рік), підготовлена відповідно до встановлених вимог (*додаток Г*).
7. Відзив на автореферат за науковою проблематикою практиканта підготовлений відповідно до встановлених вимог (*додаток Д*).
8. Практичні рекомендації за обраною проблематикою, що містять пропозиції щодо удосконалення стану об'єкту дослідження в індивідуальному науковому дослідженні.
9. Анотація індивідуального наукового дослідження (*додаток Е*).

10. Текст виступу або доповіді на науково-практичній конференції (*додаток Є*).
11. Тези на наукову конференцію за обраною проблематикою (*додаток Ж*).
12. Щоденник практики з відгуком керівника від підприємства, організації, установи (*додаток З*).
13. Відзив-характеристика (*додаток І*).

Після закінчення практики студенти складають екзамен.

Підсумки практики обговорюються на засіданні кафедри, вченій раді факультету.

4. Критерії оцінювання успішності студентів за наслідками практики

Оцінка проходження науково-дослідної практики складається із суми балів, які виставляються на основі розгляду змісту звіту про практику, та за підсумком усного захисту основних положень, які входять до програми практики.

Під час екзамену науковий керівник уважно перевіряє зміст звіту про практику, виставляє бали за зміст кожного розділу, після чого задає студентові усні запитання, які дозволяють оцінити розуміння студентом положень, викладених у змісті звіту про практику.

Розподіл балів, які враховуються при виставленні екзамену за підсумками науково-дослідної практики

Зміст завдання	Макс. кіл-ть балів	Складова звіту	Макс. кіл-ть балів
1. Змістовне наповнення звіту	45	1. Бібліографічний список	5
2. Оформлення результатів	10	2. Відзив на автореферат дисертації	5
3. Захист звіту про практику під час екзамену	20	3. Доповідь (виступ) на науковій конференції	10
4. Оформлення щоденника	10	4. Рецензія на наукову статтю	5
5. Характеристика керівника від бази практики	15	5. Тези	10
Загальна сума балів	100	6. Практичні рекомендації	10
		Загальна сума балів	45

Критерії оцінки звіту про практику:

Звіт оцінюється в 30 – 45 балів, якщо відповідає таким вимогам:

- 1) повне та вичерпне викладення змісту роботи, яка проводилася студентом під час науково-дослідної практики;
- 2) актуальність, достовірність і повнота поданої у звіті інформації;
- 3) наявність власних висновків та пропозицій.

Звіт оцінюється в 15 – 29 балів у випадку, якщо наявний хоча б один із зазначених нижче пунктів:

- 1) неповне викладення змісту або неповна відповідність змісту роботи вимогам програми практики (50-75% охоплення зазначених у програмі проходження практики питань);

2) неактуальність поданої у звіті інформації (подання інформації за період, що значно передує терміну, який вимагається правилами проходження студентом практики);

3) невідповідність будь-якій вимозі, що висувається до оцінки 30 – 45 балів.

Звіт оцінюється в 0 – 14 балів, якщо наявний хоча б один із зазначених нижче пунктів:

1) одночасно присутні два чи більше критеріїв, що відповідають оцінці в 15-29 балів;

2) неповне викладення змісту роботи або неповна відповідність змісту роботи вимогам програми практики (менше 50% охоплення зазначених у програмі практики питань);

3) недостовірність поданої у звіті інформації.

Оформлення результатів та щоденника практики оцінюється в:

6 – 10 балів, якщо оформлено згідно з вимогами;

1 – 5 балів – враховані не всі вимоги щодо оформлення;

0 балів – оформлення не відповідає вимогам.

Критерії оцінки усного захисту звіту про практику:

Захист звіту про практику оцінюється в 7 – 10 балів, якщо відповідає таким вимогам:

1) вільне володіння змістом роботи, яка проводилася під час практики;

2) повне знання відповідного законодавчого та інструктивного матеріалу;

3) уміння студента відповідати на проблемні питання, пов'язані зі змістом роботи на ділянках, передбачених програмою практики.

Захист звіту про практику оцінюється в 4 – 6 балів, якщо відносно захисту на найвищий бал немає відповідності хоча б одному з зазначених пунктів.

Відповідь на питання оцінюється в 0-3 бали, якщо:

1) відносно відповіді на найвищий бал не зроблено розкриття двох чи більше пунктів, зазначених у вимогах до неї;

2) одночасно наявні обидва недоліки, які окремо характеризують критерій в 7-10 балів;

3) характер відповідей дає підставу стверджувати, що студент, який захищає звіт про практику, неправильно зрозумів зміст практики і тому не відповідає на питання по суті, припустився грубих помилок у змісті відповіді.

Оцінка керівника від бази практики виставляється за традиційною системою та переводиться у бали безпосередньо керівником від кафедри відповідно «відмінно» – 15 балів, «добре» – 10 балів, «задовільно» – 5 балів.

Під час оцінювання в цілому додатково враховується і впливає на загальну суму балів трудова дисципліна студента під час проходження практики. При порушенні графіка і змісту проходження практики викладач може знизити оцінку:

- за одноразову відсутність без поважних причин на базі практики у встановлений робочий час (мінус 5 балів за кожний факт порушення);

- за несвоєчасність представлення на кафедру звіту про практику (мінус 10 балів).

5. Інформаційні джерела з питань практики та ресурси мережі Інтернет

1. Бірта Г. О. Методологія і організація наукових досліджень. [текст] : навч. посіб. / Г. О. Бірта, Ю.Г. Бургу– К. : «Центр учбової літератури», 2014. – 142 с.
2. Ганін В.І., Ганіна Н.В., Гурова К.Д. Методологія соціально-економічного дослідження : Навч. пос. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 224 с.
3. Макагон Ю.В., Пилипенко В.В. Основи наукових досліджень в економіці. – Донецьк : Альфа-прес, 2007. – 144 с.
4. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.
5. Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному педагогічному університеті імені Г.С.Сковороди. – Затверджено Вченою радою ХНПУ імені Г.С. Сковороди, протокол № 4 від 28 серпня 2015 року. – Харків. – ХНПУ імені Г.С. Сковороди. – 2015.
6. Положення про проведення практик студентів Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди. – Затверджено Вченою радою ХНПУ імені Г.С. Сковороди, протокол № 5 від 28 серпня 2015 року. – Харків. – ХНПУ імені Г.С. Сковороди. – 2015.
7. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 №1556-VII – [Електронний ресурс] / Міністерство освіти України – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
8. Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України : Наказ Міністерства освіти України №(№ від 08.04.1993 р. Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міносвіти №351 від 20.12.1994 р. – [Електронний ресурс] / Міністерство освіти України – Режим доступу: <http://zakon.nau.ua/doc/?code=v0351281-94>
9. Прокопенко І.Ф., Ганін В.І. Методика і методологія економічного аналізу : Навч. пос. – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 430 с.
10. Прокопенко І.Ф., Радченко Л.П. Магістерська робота з економічної теорії : вимоги і рекомендації до підготовки, оформлення та захисту. – Харків : ХНПУ, 2009. – 76 с.
11. Прокопенко І.Ф., Радченко Л.П. Методичні рекомендації щодо виконання, оформлення та захисту магістерської роботи з економічної теорії. – Для студентів економічного факультету галузі знань 0305 – «Економіка і підприємництво», напряму підготовки та спеціальності 8.03050101 – «Економічна теорія» – Харків: ХНПУ, 2015. – 56 с.
12. Технологія наукових досліджень (схеми та приклади) : Навч. посібник / Укладач Дороніна М.С. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2005. – 64 с.
13. Цехмістров Г.С. Основи наукових досліджень. Навч. посібник. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2003. – 240 с.
14. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності. – К.: Знання-Прес, 2002. – 235 с.

15. Юринець В. Є. Методологія наукових досліджень : навч. посібник / В.Є. Юринець. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 178 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека ХНПУ імені Г.С.Сковороди (м. Харків, вул. Алчевських, 29, ауд. 101)
2. Центральна наукова бібліотека ХНУ імені В.Н. Каразіна (м. Харків, майдан Свободи, 4)
3. ХДНБ ім. В.Г. Короленка (м. Харків, пров. Короленка, 18).
4. Харківська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Харків, вул. Кооперативна, 13)
5. Харківський ЦНТЕІ (м. Харків, пр. Гагаріна, 4)

6. Джерела Internet:

Банк міжнародних розрахунків – <http://www.bis.org>

Бібліотека Верховної Ради України – <http://lib.rada.gov.ua>

Державна науково-технічна бібліотека України – <http://gntb.gov.ua>

Державний комітет статистики України – <http://www.ukrstat.gov.ua>

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) – <http://www.ebrd.com>

Законодавчі і нормативні акти України – <http://www.uazakon.com>

Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>

Міжнародний валютний фонд – <http://www.imf.org>

Національний банк України – <http://www.bank.gov.ua>

Організація економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) – <http://www.oecd.org>

Організація об'єднаних націй – <http://www.un.org>

Президент України – <http://www.president.gov.ua>

Світова організація торгівлі (СОТ) – <http://www.wto.org>

Світовий Банк – <http://www.worldbank.org>

Світовий економічний форум – <http://www.weforum.org>

Україна фінансова : Інформаційна база даних – <http://www.ufin.com.ua>

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г.С. СКОВОРОДИ

Економічний факультет
Кафедра економічної теорії

ЗВІТ
ПРО ПРОХОДЖЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ У ВНЗ

студента (ки) економічного факультету
галузі знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»,
спеціальності: 051 «Економіка», спеціалізації «Економічна теорія»,
освітнього ступеня «магістр»

(прізвище, ім'я, по батькові)

Термін практики з _____ по _____ 20 р.

Керівник практики від кафедри

(науковий ступінь, вчене звання, посада)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник практики від факультету

(науковий ступінь, вчене звання, посада)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Харків – 20_____

**Індивідуальний графік проходження науково-дослідної практики
студентом магістратури денної форми навчання
спеціальності «Економіка»**

(прізвище, ім'я, по батькові)

Завдання за програмою практики (зміст та види роботи)	Термін виконання	Примітка про виконання
1. Участь у роботі настановної конференції		
2. Розробка індивідуального графіку проходження практики. Узгодження його з керівниками практики від кафедри та факультету		
3. Робота в наукових бібліотеках. Ознайомлення з науково-інформаційними джерелами за обраною науковою проблемою, у тому числі іноземними, формування бібліографії та складання бібліографічного списку літератури до індивідуального наукового дослідження		
4. Ознайомлення зі змістом публікацій у фахових виданнях за останні два роки за обраним напрямом досліджень. Вибір наукової статті та написання рецензії на неї		
5. Ознайомлення зі змістом авторефератів дисертацій, вибір автореферату та написання відзиву на нього		
6. Розробка практичних рекомендацій індивідуального наукового дослідження		
7. Підготовка анотації індивідуального наукового дослідження		
8. Ознайомлення зі структурою, науковою проблематикою і результатами роботи науково-дослідної установи (<i>назва установи</i>) та її провідних спеціалістів		
9. Виконання доручень співробітників науково-дослідної установи (<i>назва установи</i>)		
10. Підготовка тексту доповіді (виступу) для участі у науково-практичній конференції за обраною проблематикою		
11. Участь у роботі науково-практичної конференції		
12. Участь у наукових заходах кафедри та науково-дослідної установи (вказати конкретний захід: науково-методологічний семінар, круглий стіл, тренінги, тематичні семінари, відвідання захисту магістерських та дисертаційних досліджень, конкурс студентських бізнес-проектів тощо)		
13. Підготовка тез на наукову конференцію		
14. Оформлення звіту та звітної документації з практики		
15. Участь у роботі підсумкової конференції		

Вимоги до оформлення бібліографічного опису літературних джерел

В Україні діють два затверджені Національні стандарти, що відповідають за оформлення бібліографічної інформації в науковій роботі.

1. ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання / Нац. стандарт України. – Вид. офіц. – [Чинний від 2007-07-01]. – Київ : Держспоживстандарт України, 2007. – 47 с.

Це регламентуючий документ для оформлення бібліографічних списків, списків використаної літератури, списків літератури в наукових роботах тощо.

Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел і розміщується після висновків.

Джерела можна розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті, або в алфавітному порядку прізвищ перших авторів заголовків.

Нумерація джерел проставляється вручну. Не використовуйте автонумерацію та автоматично генеровані кінцеві посилання.

Джерела іноземною мовою розміщуються після всіх джерел кирилицею, виключенням є коли список формується у порядку появи посилання в тексті.

Методичні рекомендації із застосування ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 дивіться на сайті Книжкової палати України

Методичні рекомендації щодо складання бібліографічного опису документа (ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 "Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання"). – Режим доступу: <http://www.ukrbook.net/zakony/metodrek.pdf>.

Приклади бібліографічних записів. – Режим доступу: http://www.ukrbook.net/zakony/prykl_bib_zap.pdf.

2. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. – Вид. офіц. – [Уведено вперше ; чинний від 2016-07-01]. – Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. – 17 с.

Цей стандарт є регламентуючим документом для оформлення бібліографічних посилань та бібліографічних списків посилань у наукових роботах. Він установлює види бібліографічних посилань, правила та особливості їхнього складання й розміщення в документах. Стандарт поширюється на бібліографічні посилання в опублікованих і неопублікованих документах незалежно від носія інформації.

**Приклади оформлення бібліографічного опису літературних джерел
(згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1:2006)**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	<p>1. Василій Великий. Гомілії / Василій Великий ; [пер. з давньогрец. Л. Звонська]. — Львів : Свічадо, 2006. — 307 с. — (Джерела християнського Сходу. Золотий вік патристики IV-V ст. ; № 14).</p> <p>2. Коренівський Д.Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та дискретних динамічних системах / Коренівський Д. Г. — К. : Ін-т математики, 2006. — 111 с. — (Математика та її застосування) (Праці / Ін-т математики НАН України ; т. 59).</p> <p>3. Матюх Н.Д. Що дорожче срібла-золота / Наталія Дмитрівна Матюх. — К. : Асамблея діл. кіл : Ін-т соц. іміджмейкінгу, 2006. — 311 с. — (Ювеліри України ; т. 1).</p> <p>4. Шкляр В. Елементал : [роман] / Василь Шкляр. — Львів : Кальварія, 2005. — 196, [1] с. — (Першотвір).</p>
Два автори	<p>1. Матяш І.Б. Діяльність Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Угорщині : історія, спогади, арх. док. / І.Матяш, Ю.Мушка. — К. : Києво-Могилян. акад., 2005. — 397, [1] с. — (Бібліотека наукового щорічника "Україна дипломатична" ; вип. 1).</p> <p>2. Ромовська З.В. Сімейне законодавство України / З.В. Ромовська, Ю.В. Черняк. — К. : Прецедент, 2006. — 93 с. — (Юридична бібліотека. Бібліотека адвоката) (Матеріали до складання кваліфікаційних іспитів для отримання Свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю ; вип. 11).</p> <p>3. Суберляк О. В. Технологія переробки полімерних та композиційних матеріалів : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / О.В. Суберляк, П.І. Баштанник. — Львів : Растр-7, 2007. — 375 с.</p>
Три автори	<p>1. Акофф Р.Л. Идеализированное проектирование: как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущего организации / Акофф Р.Л., Магидсон Д., Эддисон Г.Д. ; пер. с англ. Ф.П. Тарасенко. — Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2007. — XLIII, 265 с.</p>
Чотири автори	<p>1. Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / [Вітвіцький В.В., Кисляченко М.Ф., Лобастов І.В., Нечипорук А.А.]. — К. : НДІ "Укראгропромпродуктивність", 2006. — 106 с. — (Бібліотека спеціаліста АПК. Економічні нормативи).</p> <p>2. Механізація переробної галузі агропромислового комплексу : [підруч. для учнів проф.-техн. навч. закл.] / О.В. Гвоздев, Ф.Ю. Ялпачик, Ю.П. Рогач, М.М. Сердюк. — К. : Вища освіта, 2006. — 478, [1] с. — (ПТО: Професійно-технічна освіта).</p>
П'ять і більше авторів	<p>1. Психологія менеджмента / [Власов П.К., Липницький А.В., Луцихина І.М. и др.] ; под ред. Г. С. Никифорова. — [3-е изд.]. — Х. : Гуманитар. центр, 2007. — 510 с.</p> <p>2. Формування здорового способу життя молоді : навч.-метод. посіб. для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді / [Т.В. Бондар, О.Г. Карпенко, Д.М. Дикова-Фаворська та ін.]. — К. : Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. — 115 с. — (Серія "Формування здорового способу життя молоді" : у 14 кн., кн. 13).</p>

Без автора	<p>1. Історія Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря / [авт. тексту В. Клос]. – К. : Грані-Т, 2007. – 119 с. – (Грані світу).</p> <p>1. Воскресіння мертвих : українська барокова драма : антологія / [упорядкув., ст., пер. і прим. В. О. Шевчук]. – К. : Грамота, 2007. – 638, [1] с.</p> <p>2. Тіло чи особистість? Жіноча тілесність у вибраній малій українській прозі та графіці кінця ХІХ – початку ХХ століття : [антологія / упоряд.: Л. Таран, О. Лагутенко]. – К. : Грані-Т, 2007. – 190, [1] с.</p> <p>3. Проблеми типологічної та квантитативної лексикології : [зб.наук.праць / наук. ред. Каліущенко В. та ін.]. – Чернівці : Рута, 2007. – 310 с.</p>
Багатотомний документ	<p>1. Історія Національної академії наук України, 1941-1945 / [упоряд. Л. М. Яременко та ін.]. – К. : Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського, 2007 – Ч. 1. – (Джерела з історії науки в Україні). Ч. 2 : Додатки – 2007. – 573, [1] с.</p> <p>2. Межгосударственные стандарты : каталог в 6 т. / [сост. Ковалева И.В., Рубцова Е.Ю. ; ред. Иванов В.Л.]. – Львов : НТЦ "Леонорм-Стандарт", 2005. – Т. 1. – 277 с. – (Серия "Нормативная база предприятия").</p> <p>3. Дарова А. Т. Неисповедимы пути Господни... : (Дочь врага народа) : трилогия / А. Дарова. — Одесса : Астропринт, 2006. — . — (Сочинения : в 8 кн. / А. Дарова ; кн. 4).</p> <p>4. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : Особенная часть : в 6 т. / Н.П. Кучерявенко. – Х. Право, 2002. – . – Т. 4: Косвенные налоги. – 2007. – 534 с.</p> <p>5. Реабілітовані історією. Житомирська область : [у 7 т.]. — Житомир : Полісся, 2006. – . – (Науково-документальна серія книг "Реабілітовані історією" : у 27 т. / голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова) [та ін.]). Кн. 1 / [обл. редкол.: Синявська І. М. (голова) та ін.]. – 2006. – 721, [2] с.</p> <p>6. Бондаренко В. Г. Теорія ймовірностей і математична статистика. Ч.1 / В. Г. Бондаренко, І. Ю. Канівська, С. М. Парамонова. – К. : НТУУ "КПІ", 2006. – 125 с.</p>
	<p>1. Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу : матеріали Всеукр. конф. молодих учених-аграрників ["Молодь України і аграрна реформа"], (Харків, 11-13 жовт. 2000 р.) / М-во аграр. політики, Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. – Х. : Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2000. – 167 с.</p> <p>2. Кібернетика в сучасних економічних процесах : зб. текстів виступів на республік. міжвуз. наук.-практ. конф. / Держкомстат України, Ін-т статистики, обліку та аудиту. — К. : ІСОА, 2002. — 147 с.</p> <p>3. Матеріали ІХ з'їзду Асоціації українських банків, 30 червня 2000 р. інформ. бюл. – К. : Асоц. укр. банків, 2000. – 117 с. – (Спецвип.: 10 років АУБ).</p> <p>4. Оцінка й обґрунтування продовження ресурсу елементів конструкцій : праці конф., 6-9 черв. 2000 р., Київ. Т. 2 / відп. Ред. В.Т. Трощенко. – К. : НАН України, Ін-т пробл. міцності, 2000. – С. 559-956, ХІІІ, [2] с. – (Ресурс 2000).</p> <p>5. Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій : зб. наук. праць / наук. ред. В. І. Моссаковський. – Дніпропетровськ : Навч. кн., 1999. – 215 с.</p> <p>6. Ризикологія в економіці та підприємстві : зб. наук. праць за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф., 27-28 берез. 2001 р. / М-во освіти і науки України, Держ податк. адмін. України [та ін.]. – К. : КНЕУ : Акад. ДПС України, 2001. – 452 с.</p>
Препринти	<p>1. Шиляев Б. А. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ/ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов / Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. – Х. ННЦ ХФТИ, 2006. – 19 с. – (Препринт / НАН Украины, Нац. науч. центр "Харьк. физ.-техн. ин-т" ; ХФТИ 2006-4).</p>

	<p>2. Панасюк М. І. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами / Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. – Чорнобиль : Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. – 7, [1] с. – (Препринт / НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1).</p>
Депоновані наукові праці	<p>1. Социологическое исследование малых групп населения / В.И. Иванов [и др.] ; М-во образования Рос. Федерации, Финансовая академия. – М., 2002. – 110 с. – Деп. в ВИНТИ 13.06.02, № 145432.</p> <p>2. Разумовский В. А. Управление маркетинговыми исследованиями в регионе / В. А. Разумовский, Д. А. Андреев. – М., 2002. – 210 с. – Деп. в ИНИОН Рос. акад. наук 15.02.02, № 139876.</p>
Словники	<p>1. Географія : словник-довідник / [авт.-уклад. Ципін В.Л.]. – Х. : Халімон, 2006. – 175, [1] с.</p> <p>2. Тимошенко З. І. Болонський процес в дії : словник-довідник основ. термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. / З.І. Тимошенко, О. І. Тимошенко. – К. : Європ. ун-т, 2007. – 57 с.</p> <p>3. Українсько-німецький тематичний словник [уклад. Н. Яцко та ін.]. – К. : Карпенко, 2007. — 219 с.</p> <p>4. Європейський Союз : словник-довідник / [ред.-упоряд. М. Марченко]. – 2-ге вид., оновл. – К. : К.І.С., 2006. — 138 с.</p>
	<p>1. Україна : екол.-геогр. атлас : присвяч. всесвіт. дню науки в ім'я миру та розвитку згідно з рішенням 31 сесії ген. конф. ЮНЕСКО / [наук. редкол.: С. С. Куруленко та ін.] ; Рада по вивч. продукт. сил України НАН України [та ін.]. – К. : Варта, 2006. – 217, [1] с.</p> <p>2. Анатомія пам'яті : атлас схем і рисунків провідних шляхів і структур нервової системи, що беруть участь у процесах пам'яті : посіб. для студ. та лікарів / О. Л. Дроздов, Л. А. Дзяк, В. О. Козлов, В. Д. Маковецький. – 2-ге вид., розшир. та доповн. – Дніпропетровськ : Пороги, 2005. – 218 с.</p> <p>3. Куерда Х. Атлас ботаніки / Хосе Куерда ; [пер. з ісп. В.Й. Шовкун]. – Х. : Ранок, 2005. – 96 с.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Кримінально-процесуальний кодекс України : за станом на 1 груд. 2005 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К. : Парлам. вид-во, 2006. – 207 с. – (Бібліотека офіційних видань).</p> <p>2. Медична статистика : зб. нормат. док. / упоряд. та голов. ред. В. М. Заболотько. – К. : МНІАЦ мед. статистики : Медінформ, 2006. – 459 с. – (Нормативні директивні правові документи).</p> <p>3. Експлуатація, порядок і терміни перевірки запобіжних пристроїв посудин, апаратів і трубопроводів теплових електростанцій : СОУ-Н ЕЕ 39.501:2007. – Офіц. вид. – К. : ГРІФРЕ : М-во палива та енергетики України, 2007. – VI, 74 с. – (Нормативний документ Мінпаливенерго України. Інструкція).</p>
Стандарти	<p>1. Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Показчик та огляд (ISO 7000:2004, IDT) : ДСТУ ISO 7000:2004. – [Чинний від 2006-01-01]. – К. : Держспоживстандарт України 2006. – IV, 231 с. – (Національний стандарт України).</p> <p>2. Якість води. Словник термінів : ДСТУ ISO 6107-1:2004 – ДСТУ ISO 6107-9:2004. – [Чинний від 2005-04-01]. — К. : Держспоживстандарт України, 2006. – 181 с. – (Національні стандарти України).</p> <p>3. Вимоги щодо безпечності контрольно-вимірювального та лабораторного електричного устаткування. Частина 2-020. Додаткові вимоги до лабораторних центрифуг (EN 61010-2-020:1994, IDT) : ДСТУ EN 61010-2-020:2005. – [Чинний від 2007-01-01]. – К. : Держспоживстандарт України, 2007. – IV, 18 с. – (Національний стандарт України).</p>
Каталоги	<p>1. Межгосударственные стандарты : каталог : в 6 т. / [сост. Ковалева И.В., Павлюкова В.А. ; ред. Иванов В.Л.]. – Львов : НТЦ "Леонорм-стандарт, 2006. – (Серия "Нормативная база предприятия"). Т. 5. – 2007. – 264 с.</p>

	<p>Т. 6. – 2007. – 277 с.</p> <p>2. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : каталог-довідник / [авт.-упоряд. М. Зобків та ін.]. – Львів : Новий час, 2003. – 160 с.</p> <p>3. Університетська книга : осінь, 2003 : [каталог]. – [Суми : Унів. кн., 2003]. – 11 с.</p> <p>4. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Горницкая И. П., Ткачук Л. П. – Донецк : Лебедь, 2005. – 228 с.</p>
Бібліографічні покажчики	<p>1. Куц О. С. Бібліографічний покажчик та анотації кандидатських дисертацій, захищених у спеціалізованій вченій раді Львівського державного університету фізичної культури у 2006 році / О. Куц, О. Вацеба. – Львів : Укр. технології, 2007. – 74 с.</p> <p>2. Систематизований покажчик матеріалів з кримінального права, опублікованих у Віснику Конституційного Суду України за 1997-2005 роки / [уклад. Кирись Б. О., Потлань О. С.]. – Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2006. – 11 с. – (Серія: Бібліографічні довідники ; вип. 2).</p>
Дисертації	<p>1. Петров П.П. Активність молодих зірок сонячної маси: дис. ... доктора фіз.-мат. наук : 01.03.02 / Петров Петро Петрович. – К., 2005. – 276 с.</p>
Автореферати дисертацій	<p>1. Новосад І.Я. Технологічне забезпечення виготовлення секцій робочих органів гнучких гвинтових конвеєрів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.02.08 „Технологія машинобудування” / І. Я. Новосад. – Тернопіль, 2007. – 20, [1] с.</p> <p>2. Нгуен Ші Данг. Моделювання і прогнозування макроекономічних показників в системі підтримки прийняття рішень управління державними фінансами : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.13.06 „Автоматиз. системи упр. та прогрес. інформ. технології” / Нгуен Ші Данг. – К., 2007. – 20 с.</p>
Авторські свідоцтва	<p>1. А. с. 1007970 ССРСР, МКИ³ В 25 J 15/00. Устройство для захвата неориентированных деталей типа валов / В. С. Ваулин, В. Г. Кемайкин (СССР). – № 3360585/25–08 ; заявл. 23.11.81 ; опубл. 30.03.83, Бюл. № 12.</p>
Патенти	<p>1. Пат. 2187888 Российская Федерация, МПК⁷ Н 04 В 1/38, Н 04 J 13/00. Приемопередающее устройство / Чугаева В.И.; заявитель и патентообладатель Воронеж. науч.-исслед. ин-т связи. – № 2000131736/09 ; заявл. 18.12.00 ; опубл. 20.08.02, Бюл. № 23 (II ч.).</p>
Частина книги, періодичного, продовжуваного видання	<p>1. Козіна Ж. Л. Теоретичні основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор / Ж. Л. Козіна // Теорія та методика фізичного виховання. – 2007. – № 6. – С. 15-18, 35-38.</p> <p>2. Гранчак Т. Інформаційно-аналітичні структури бібліотек в умовах демократичних перетворень / Тетяна Гранчак, Валерій Горовий // Бібліотечний вісник. – 2006. – № 6. – С. 14–17.</p> <p>3. Валькман Ю. Р. Моделирование НЕ-факторов – основа интеллектуализации компьютерных технологий / Ю.Р. Валькман, В.С. Быков, А. Ю. Рыхальский // Системні дослідження та інформаційні технології. – 2007. – № 1. – С. 39-61.</p> <p>4. Ма Шуїн Проблеми психологічної підготовки в системі фізкультурної освіти / Ма Шуїн // Теорія та методика фізичного виховання. – 2007. – № 5. – С. 12-14.</p> <p>5. Регіональні особливості смертності населення України / Л.А. Чепелевська, Р.О. Моїсеєнко, Г.І. Баторшина [та ін.] // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. – 2007. – № 1. – С. 25-29.</p> <p>6. Валова І. Нові принципи угоди Базель II / І. Валова ; пер. з англ. Н. М. Середи // Банки та банківські системи. – 2007. – Т. 2, № 2. – С. 13-20.</p> <p>7. Зеров М. Поетична діяльність Куліша // Українське письменство ХІХ ст. Від Куліша до Винниченка : (нариси з новітнього укр., письменства) : статті / Микола Зеров. – Дрогобич, 2007. – С. 245-291.</p> <p>8. Третьяк В. В. Возможности использования баз знаний для проектирования технологии взрывной штамповки / В.В. Третьяк, С.А. Стадник, Н.В. Калайтан // Современное состояние использования</p>

	<p>импульсных источников энергии в промышленности : междунар. науч.-техн. конф., 3-5 окт. 2007 г. : тезисы докл. – Х., 2007. – С. 33.</p> <p>9. Чорний Д. Міське самоврядування: тягарі проблем, принади цивілізації / Д. М. Чорний // По лівий бік Дніпра: проблеми модернізації міст України : (кінець ХІХ–початок ХХ ст. / Д. М. Чорний. – Х., 2007. – Розд. 3. – С. 137-202.</p>
Електронні ресурси	<p>1. Богомольний Б. Р. Медицина екстремальних ситуацій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. мед. вузів III-IV рівнів акредитації / Б. Р. Богомольний, В. В. Кононенко, П. М. Чуєв. – 80 Min / 700 MB. – Одеса : Одес. мед. ун-т, 2003. – (Бібліотека студента-медика) – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 12 см. – Систем. вимоги: Pentium ; 32 Mb RAM ; Windows 95, 98, 2000, XP ; MS Word 97-2000. – Назва з контейнера.</p> <p>2. Розподіл населення найбільш численних національностей за статтю та віком, шлюбним станом, мовними ознаками та рівнем освіти [Електронний ресурс] : за даними Всеукр. перепису населення 2001 р. / Держ. ком. статистики України ; ред. О. Г. Осауленко. – К. : CD-вид-во "Інфодиск", 2004. — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) : кольор. ; 12 см. – (Всеукр. перепис населення, 2001). – Систем. вимоги: Pentium-266 ; 32 Mb RAM ; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP. – Назва з титул. екрану.</p> <p>3. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті : (підсумки 10-ї Міжнар. конф. „Крим-2003”) [Електронний ресурс] / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша // Бібліотечний вісник – 2003. – № 4. – С. 43. – Режим доступу до журн. : http://www.nbuv.gov.ua/articles/2003/03klinko.htm.</p>

Приклади оформлення бібліографічних посилань (згідно з ДСТУ 8302:2015)

Внутрішньотекстові бібліографічні посилання

(Історія однієї фотографії: спроба самопрезентації / упоряд., передм. Г. І. Дацюк. Київ : Спадщина, 2007. С. 7.)

(Васильєв В. В. Система адаптації робітників до професійної діяльності. Київ : Вища освіта, 1999. 300 с.)

(Тимошик М. Видавничий бізнес: погляд журналіста, видавця, вченого. Київ : Наша культура і наука, 2005. С. 208)

(Ткач А. А. Інституціональні основи ринкової інфраструктури / НАН України, Об'єднання ін-т економіки. Київ : Об'єднаний ін-т економіки НАНУ, 2005. 296 с.)

(Аксьонова Л. В., Гридїна В. Т. Сучасні тести для дівчат / пер. з рос. О. А. Росинська. Донецьк : БАО, 2004. С. 367)

(Козик В. В., Панкова Л. А., Даниленко Н. Б. Міжнародні економічні відносини. 3-тє вид., перероб. і допов. Київ : Знання-Прес, 2002. С. 245)

(Панько Т. І., Кочан І. М., Мацюк Г. П. Українське термінознавство. Львів : Світ, 1994. 216 с.)

(Електрохімія в процесах очистки води / А. А. Кульський [и др.]. Киев : Техника, 1987. С. 112)

(Козіна Ж. Л. Теоретичні основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор // Теорія та методика фізичного виховання. 2007. № 6. С. 15-18)

Підрядкові бібліографічні посилання

8 Географія : словник-довідник / [авт.-уклад. Ципін В. Л.]. Харків : Халімон, 2006. С. 155.

14 Кодекс законів про працю України з постатейними матеріалами : офіц. текст : станом на 1 черв. 2006 р. Київ : Юрінком Інтер, 2006. С. 16.

23 Макарова М. В. Електронна комерція : посібник. Київ : Академія, 2002. 272 с.

43 Адаменко І. І., Булавін Л. А. Фізика рідин та рідинних систем : підручник. Київ, 2006. С. 589.

5 Енциклопедія видавничої справи : [навч. посіб.] / В. П. Ткаченко [та ін.]. – Харків : Прапор, 2008. 319 с.

12 Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / В. В. Вітвіцький [та ін.]. Київ : НДІ «Укراгропромпродуктивність», 2006. 106 с.

2 Природно-ресурсний потенціал сталого розвитку України / Б. М. Данилишин [та ін.] ; НАНУ. Київ : РВПС, 1999. С. 64.

4 Гранчак Т., Горовий В. Інформаційно-аналітичні структури бібліотек в умовах демократичних перетворень // Бібліотечний вісник. 2006. № 6. С. 14-17.

Позатекстові бібліографічні посилання

23. Кримінально-процесуальний кодекс України : офіц. вид. : станом на 1 груд. 2005 р. / Верховна Рада України. Київ : Парлам. вид-во, 2006. 207 с.

4. Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій : зб. наук. пр. / наук. ред. В. І. Моссаковський. Дніпропетровськ, 1999. 215 с.

18. Дорошенко В. «Просвіта»: її заснування і праця : корот. іст. нарис. Філадельфія, 1959. 102 с.

48. Швецова-Водка Г. М. Бібліографічні ресурси України: загальна характеристика : навч. посіб. / Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. Рівне : РДГУ, 2000. 205 с.

3. Ковшиков В. А., Глухов В. П. Психолінгвістика: теория речевой деятельности : учеб. пособие для студентов педвузов. М. : Астрель ; Тверь : АСТ, 2006. 319 с.

56 Electrodes of conductive metallic oxides / J. M. Honig [et al.]. Amsterdam : Elsevier, 1980. 260 p.

34. Регіональні особливості смертності населення України / Л. А. Чепелевська [та ін.] // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. 2007. № 1. С. 25-29.

57. До відома професорсько-викладацького складу та аспірантів [Електронний ресурс] // Львів. держ. ун-т фіз. культури : [сайт]. Львів, 2008. URL: <http://ldufk.edu.ua/index.php/index.html> (дата звернення: 16.05.2009).

NB! Якщо осіб чи організацій, відповідальних за видання, чотири та більше, у відомостях про відповідальність (за навкісною ризикою («/»)), перелічують усіх або зазначають лише першого із додавання скорочення [та ін.] або його еквівалента [et al.]

Вимоги до написання рецензії

Рецензія – це відгук, критична оцінка того чи іншого різновиду творчої роботи (наукової праці, методичних розробок, підручника та ін.)

Рецензія на наукову статтю готується за наступною структурою:

- предмет аналізу,
- актуальність теми,
- короткий зміст,
- загальна оцінка,
- недоліки,
- висновки.

Вимоги до підготовки відзиву на автореферат

При написанні відзиву магістр ставить себе на місце наукового опонента. Магістрант на підставі вивчення автореферату дисертації та переліку праць здобувача, визначених як опубліковані за темою дисертації, висвітлює такі обов'язкові питання:

- актуальність обраної теми,
- ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації,
- достовірність і новизна наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації,
- повнота викладу наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації та в опублікованих працях,
- своєчасність та важливість для науки й національної економіки одержаних автором результатів,
- рекомендації щодо використання результатів дослідження;
- зауваження щодо змісту дисертації;
- висновки щодо відповідності встановленим вимогам.

Структура автореферату дисертації та зміст розділів у відзиві не наводяться.

Приклад анотації

ІНФЛЯЦІЯ ТА АНТИІНФЛЯЦІЙНА ПОЛІТИКА В НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ - Індивідуальне наукове дослідження з економічної теорії магістранта економічного факультету галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 051 Економіка **Титаренко Ольги Петрівни**. – Харків : ХНПУ, 2018. – 40 с.

На підставі основних сучасних наукових підходів до з'ясування сутності інфляції, умов, які її спричиняють, та форм прояву, автор магістерської роботи розкриває інфляційний процес з його особливостями в Україні. На конкретних прикладах, аргументовано розглядаються соціально-економічні наслідки інфляції. Аналізуються засоби прогнозування інфляції, основні напрями антиінфляційної макроекономічної політики, з якими пов'язані практичні рекомендації.

INFLATION AND ANTI-INFLATION POLICY IN THE NATIONAL ECONOMY – Individual scientific research on the economic theory of the master student of the Faculty of Economics of the field of knowledge 05 Social Sciences and behavioral sciences of the specialty 051 Economy **Olga Titarenko**. – Kharkiv : KNPU, 2018. – 40 p.

Based on the major contemporary scientific approaches to elucidate the nature of inflation, conditions that cause it, and manifestations, the author of the master's work reveals the inflationary process with its features in Ukraine. Social and economic effects of inflation are considered with specific examples, arguments. Author analyzes the means of forecasting inflation, the main anti-inflationary macroeconomic policies, which are associated with practical recommendations.

Структура доповіді (виступу) та розподіл часу

1. Представлення студента та теми індивідуального наукового дослідження.
2. Обґрунтування вибору та актуальність теми.
3. Мета та завдання дослідження.
4. Предмет, об'єкт дослідження.
5. Логіка побудови та результати основних розділів індивідуального наукового дослідження.
6. Обґрунтування висновків і рекомендацій.
7. Заключна частина (перспективи подальшого дослідження теми).

Розрахунки часу:

п.п. 1 – 4 – до 2 хв.,

п. 5 – до 2 хв.,

п. 6 – до 7-10 хв.,

п. 7 – до 1 хв.

Вимоги до підготовки тез

Тези (від thesis – положення, твердження) – це коротко, точно, послідовно сформульовані ідеї, думки, положення наукової доповіді, повідомлення, статті або іншої наукової праці.

Обсяг тез може бути до 2-3 сторінок друкованого тексту. Міжстроковий інтервал по всіх тезах – полуторний, кегель – 14 пт,

Алгоритм тези можна подати так:

теза – обґрунтування – доказ – аргумент – результат – перспектива

Тези доповіді будь-якої наукової публікації оформлюють згідно з вимогами:

- у правому верхньому куті розміщують прізвище автора, його ініціали та доповнюють відомостями про нього;
- назва тез доповіді коротко відображає головну ідею, думку, положення (2-5 слів);
- послідовність викладу змісту може бути наступна: актуальність, проблеми; стан розробки проблеми в науці і практиці; основна ідея, положення, висновки дослідження; основні результати та їх практичне значення.

У тезах зазвичай не використовують цитати, цифровий матеріал.

Формулювання кожної тези починається з нового рядка, кожна теза має самостійну думку, висловлену в одному або кількох реченнях.

Додаток 3

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Г.С.СКОВОРОДИ

ЩОДЕННИК
ПРОХОДЖЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

студента(ки) _____
(прізвище, ім'я, по батькові)
факультет _____ економічний _____
кафедра _____ економічної теорії _____
галузь знань: _____ 05 «Соціальні та поведінкові науки» _____
спеціальність: _____ 051 «Економіка», спеціалізація «Економічна теорія» _____
освітній ступінь : _____ «магістр» _____

Студент(ка) _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, організацію, установу

Печатка
підприємства, організації, установи « _____ » _____ 20__ року

_____
(підпис)

_____
(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи

Печатка
підприємства, організації, установи « _____ » _____ 20__ року

_____
(підпис)

_____
(посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

**ВІДЗИВ-ХАРАКТЕРИСТИКА
ПРО ПРОХОДЖЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ
студента (ки) спеціальності: 051 «Економіка»,
спеціалізації «Економічна теорія»,
освітнього ступеня “магістр”**

**ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені Г.С. СКОВОРОДИ**

(прізвище, ім'я, по батькові)

За період проходження науково-дослідної практики з _____ по _____
20__ року на базі _____

студент(ка) ознайомився з організацією наукових досліджень економічних
проблем та взяв участь у науково-дослідній роботі за темою
індивідуального наукового дослідження: _____

Виконана студентом під час науково-дослідної практики робота, в тому
числі самостійно, відображена у представленому звіті та звітній документації.
Програма та завдання практики виконані повністю.

За наслідками проходження науково-дослідної практики може бути
виставлена оцінка _____
(за 100-бальною шкалою)

Керівник практики:

_____
(прізвище, ініціали)

Навчальне видання

Укладачі:

Сідельнікова Ірина Володимирівна

Гуцан Тетяна Григорівна

Науково-дослідна практика магістрантів: програма та методичні рекомендації.
Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальність
051 «Економіка»

Відповідальний за випуск: Мельникова О.В.

Комп'ютерна верстка: Гуцан Т.Г.

Підп. до друку

Формат 60×84 1/16.

Умов. друк. арк.

Тираж 100 прим. Ціна договірна